

Sygn. akt VI U 662/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. w S.

sprawy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

z udziałem A. B. (1)

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 28 marca 2013 roku nr(...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala iż brak jest podstaw do uwzględnienia w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia A. B. (1) z tytułu umowy o pracę zawartej z odwołującą się spółką za okres od lipca 2010 roku do listopada 2011 roku przychodów uzyskanych przez A. B. (1) z tytułu umów cywilnoprawnych zawieranych z A. G. (1) i A. S. (1) w czasie trwania umowy o pracę;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 60 (sześćdziesięciu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie A. B. (1) podlegającemu ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. w S. wynosi odpowiednio w 2010 r.: za lipiec – 3548,98 zł, za sierpień 3767,48 zł, za wrzesień – 3088,48 zł, za październik – 2922,78 zł, za listopad – 3088,48 zł, za grudzień – 3088,48 zł, w 2011 r.: za styczeń 3293,48 zł, za luty – 3100,66 zł, za marzec – 4059,06 zł, za kwiecień – 3392,66 zł, za maj – 5377,09 zł, za czerwiec – 4633,15 zł, za lipiec – 2027,50 zł, za sierpień – 3538,66 zł, za wrzesień – 3669,26 zł, za październik – 4367,15 zł, za listopad – 5233,58 zł. Organ rentowy ustalił też odpowiednio wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że A. B. (1) będący pracownikiem spółki (...) sp. z o.o. w S. jednocześnie wykonywał w ramach umów zlecenia oraz umów o dzieło usługi projektowe layoutów opakowań spożywczych wraz z ich częściami składowymi przynależnymi do projektu na rzecz A. G. (1) prowadzącego działalność pod firmą (...). Mając na uwadze fakt, że A. G. (1) jest współnikiem spółki (...) sp. z o.o. w S., organ rentowy uznał, że zainteresowany zawarł wprawdzie umowy cywilnoprawne z osobami trzecimi (A. G. (1)), jednakże w rzeczywistości w ramach tej umowy wykonywał nadal prace na rzecz swojego pracodawcy, tj. spółki (...) w S..

(...) sp. z o.o. w S. odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i uznanie, że nie jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za A. B. (1) w zakresie wynikających ze zmienionej podstawy wymiaru składek. W uzasadnieniu odwołania wskazano, iż spółka (...) i (...) są odrębnymi podmiotami prawa, niezależnymi od siebie finansowo. Wyjaśniono nadto, że spółka (...) współpracuje z prowadzącym działalność gospodarczą A. G., nabywając od niego projekty artystyczne, które potem przedstawia jako bazę swoim klientom. Nabyte projekty spółka przystosowuje do zamówienia swojego klienta. Podkreślono także, że wprawdzie zainteresowany będąc pracownikiem spółki, zatrudnionym na stanowisku projektanta, dodatkowo wykonywał w ramach umów o dzieło prace na rzecz A. G., polegające na wykonywaniu projektów artystycznych, to jednak tworzone przez niego projekty mogły być sprzedawane różnym podmiotom, nie tylko spółce (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W latach 2010-2011 siedziba spółki (...) mieściła się przy ul. (...) w S.. Wspólnikami spółki, a zarazem członkami jej zarządu byli A. G. (1) oraz A. S. (1).

Zarejestrowanym w Krajowym Rejestrze Sądowym przedmiotem działalności spółki była działalność agencji reklamowej, stosunki międzyludzkie (public relations) i komunikacja oraz pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania. Spółka zajmowała się wykonywaniem na zlecenie osób trzecich prac polegających na opracowywaniu, projektowaniu, jak również obróbce graficznej i fotograficznej poszczególnych elementów projektów reklamowych.

Spółka miała w tym okresie szereg kontrahentów. Jednym z nich był (...) sp. z o.o. sp.k., z którą zawarto umowę o świadczenie usług w zakresie projektowania opakowań, której przedmiotem było przygotowywanie projektów opakowań produktów w formie pozwalającej na ich wprowadzenie przez (...) do obrotu na rynku.

Dowody:

- odpis KRS - w aktach kontroli ZUS, k. 14-15;
- umowy o świadczenie usług w zakresie projektowania opakowań - k. 109-118, 119-129 akt kontroli.

A. G. (1) od 1 stycznia 2005 r. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...), której przedmiotem jest m.in. działalność agencji reklamowych, pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w radio i telewizji, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych, artystyczna i literacka działalność twórcza. A. G. (1) od stycznia 2011 r. prowadzi działalność gospodarczą pod tym samym adresem, pod którym mieści się siedziba spółki (...), tj. w S. przy ul. (...), w pomieszczeniu użytkowym, wydzierżawionym od spółki (...) sp. z o.o. w S..

Niesporne, a nadto dowód: umowa dzierżawy z 2.01.2011 r. - w aktach kontroli.

A. S. (1) od dnia 1 października 2004 r. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod nazwą (...), której przedmiotem jest działalność agencji reklamowych. Od dnia października 2011 r. A. S. (1) prowadzi działalność gospodarczą w S.p. przy ul. (...), w pomieszczeniu użytkowym wydzierżawionym od spółki (...) sp. z o.o. w S.

Niesporne, a nadto dowód: umowa dzierżawy z 2.01.2011 r. w aktach kontroli.

A. G. (1), jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) (jako zleceniobiorcę) łączy ze spółką (...) w S. (jako zleceniodawcą) dwie, zawarte na czas nieokreślony umowy zlecenia z dnia 2 stycznia 2010 r. oraz z dnia 2 stycznia 2012 r., których przedmiotem jest wykonanie przez zleceniobiorcę usługi projektowej layoutów opakowań spożywczych wraz z ich częściami składowymi przynależnymi do projektu.

Tożsame umowy łączy spółkę (...) w S. (jako zleceniodawcą) z A. S. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) (jako zleceniobiorcą)

Niesporne, a nadto dowody:

- umowy zlecenia z 2.01.2010 r. - w aktach kontroli;

- umowy zlecenia z 2.01.2012 r. - w aktach kontroli.

W ramach prowadzonych działalności gospodarczych A. G. (1) oraz A. S. (1) tworzą własne bazy projektów graficznych (portfolia), w których gromadzone są projekty graficzne takie jak elementy dekoracyjne, zdjęcia, piktogramy, motywy tła, inspiracje. Wykonują również zlecenia polegające na sporządzaniu projektów dla różnych klientów. W tym celu A. G. oraz A. S. w ramach prowadzonych przez siebie działalności gospodarczych zawierają umowy cywilnoprawne z artystami grafikami, którzy tworzą dla nich za wynagrodzeniem poszczególne projekty graficzne.

Spółka (...) współpracuje z prowadzącymi działalność gospodarczą A. G. i A. S., nabywając od nich niektóre z projektów graficznych znajdujących się w ich bazie projektów. Spółka korzysta również z baz danych elementów graficznych prowadzonych przez innych podmioty: z bazy danych (...), (...), (...) itp. Te poszczególne elementy graficzne są wykorzystywane przez spółkę do stworzenia gotowego finalnego projektu graficznego opakowań dla sieci handlowych, projektów strategii marek, systemu identyfikacji wizualnej.

W procesie tworzenia projektu finalnego w spółce uczestniczą pracownicy różnych działów spółki. Tworzenie konkretnego projektu rozpoczyna się od przyjęcia nań indywidualnego zlecenia (np. na projekt opakowania). Następnie pracownicy przeglądają dostępne w firmie i na rynku motywy i inspiracje i tworzą brief (zdefiniowane założenie projektowe). Na bazie briefu przygotowywane są projekty wstępne - wizualizacje 3D projektów. Nad tym procesem czuwa art director. Po wybraniu projektu wstępnego trafia on do działu DTP, gdzie grafik komputerowy opracowuje plik produkcyjny projektu umożliwiający jego produkcję.

Dowody:

- zeznania A. G. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) oraz transkrypcja k. 91 akt sądowych;

- zeznania A. S. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) oraz transkrypcja – k. 92-93v akt sądowych;

- plansze dot. tworzenia projektów - koperta k. 34 akt sądowych.

A. B. (1) od 1 lipca 2010 r. do 31 października 2011 r. był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w S. na stanowisku projektanta w pełnym (ośmiogodzinnym) wymiarze czasu pracy. Do zakresu jego obowiązków należało opracowanie koncepcji graficznej range'u w odniesieniu do nowych produktów w ramach range'u i różnorodnej mutacji językowej, asortymentowej, wielkościowej i materiałowej opakowań, w szczególności: przyjęcie zlecenia od pracownika DOK

(Dział Obsługi Klienta), dokładne przeanalizowanie materiałów źródłowych i założeń technicznych oraz zgłoszenie ewentualnych wątpliwości, stworzenie projektu opakowania produktu z uwzględnieniem informacji uzyskanych przez DOK, budowanie plików wg zasad przekazanych przez dział DTP, kompletowanie katalogu z niezbędnymi plikami źródłowymi umożliwiającymi szybkie przygotowanie pliku do druku, nanoszenie wszystkich poprawek zgłoszonych przez klienta oraz korektora, konsultowanie ewentualnych niejasności z działem DTP, wykonanie makiety opakowania jednostkowego oraz zbiorczego, przestrzeganie ustalonych godzin pracy. W ramach tego zakresu obowiązków A. B. przeprojektowywał już istniejące opakowania dostępnych w sprzedaży produktów danego klienta spółki (np. zmieniając kolorystykę, nazwę, grafikę na opakowaniach). A. B. prace te wykonywał na projekcie stworzonym już wcześniej przez inną osobę. Zdarzało się że A. B. tworzył propozycje projektów zupełnie nowych opakowań w ramach organizowanych przez pracodawcę „konkursów” dla pracowników na projekt nowego opakowania dla nowego wprowadzanego na rynek produktu, jednakże jego projekty nie zostały przez spółkę wykorzystane. Sporządzanie takich zupełnie nowych projektów nie należało do podstawowych obowiązków A. B. w ramach łączącej go ze spółką umowy o pracę.

Dowody:

- umowa o pracę z 1.07.2010 r. - k. 155 – 157 akt kontroli ZUS; k. 9 akt sądowych;
- aneks do umowy o pracę z 14.09.2011 r. – k. 159 akt kontroli ZUS;
- akta osobowe A. B. – koperta k. 33 akt sądowych, w szczególności: świadectwo pracy, informacja o dodatkowych warunkach zatrudnienia, aneks do umowy o pracę z 14.09.2011 r., umowa o pracę z 1.07.2010 r., zakres obowiązków;
- zeznania A. B. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) oraz transkrypcja - k. 89-91 akt sądowych;
- zeznania A. G. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) i transkrypcja k. 91-92, zeznania uzupełniające na rozprawie w dniu 11.12.2013 r. w wersji elektronicznej i transkrypcja – k. 110-111v akt sądowych.

W okresie od 1 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. A. B. zawarł z A. G. (1)– jako osobą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) dwie umowy o dzieło (z 1.07.2010 r. i z 1.09.2010 r.), w ramach których zobowiązywał się wykonywać pracę, której przedmiotem było: „opracowanie autorskiej koncepcji projektu graficznego – projekt wg załącznika nr 1”. W umowach strony określały wysokość należnego wynagrodzenia, które było wypłacane A. B. w częściach w miarę postępów w realizacji projektu.

W okresie od dnia 1 grudnia 2010 r. do 31 października 2011 r. A. B. zawarł również szereg umów o dzieło z A. S. (1)- jako osobą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...), w ramach których zobowiązywał się wykonywać pracę, której przedmiotem było: „wykonanie projektu graficznego”. Umowy zawierano na okresy miesięczne. W umowach strony określały wysokość należnego wynagrodzenia, które było wypłacane A. B. po wykonaniu projektu.

Umowy łączące A. B. z A. G. lub A. S. dotyczyły wykonania konkretnego, nowego projektu graficznego na rzecz A. G. i A. S. w oparciu o wytyczne wskazane przez zamawiających w formie szkicu, ewentualnie zdjęcia podobnego dzieła.

Jeden z projektów sporządzonych przez A. B. w oparciu o umowę zawartą z A. G. został później odsprzedany przez A. G. spółce (...). Pozostałe projekty pozostawały w bazie danych przedsiębiorstw A. G. i A. S. lub były wykorzystywane w projektach dla ich bezpośrednich klientów.

Dowody:

- umowy o dzieło oraz rachunki - k. 327-399 akt kontroli ZUS;
- umowy o dzieło wraz z wykonanymi projektami graficznymi – k. 43-68 akt sądowych;

- oświadczenie A. B. z 11.10.2013 r. – koperta k. 78 akt sądowych;
- zeznania A. B. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) i transkrypcja k. 89-91 akt sądowych;
- zeznania A. G. złożone na rozprawie w dniu 9.09.2013 r. w formie elektronicznej (nagranie) i transkrypcja k. 91-92, zeznania uzupełniające na rozprawie w dniu 11.12.2013 r. w wersji elektronicznej i transkrypcja – k. 110-111v akt sądowych.
- protokół przekazania projekty do faktury (...) – k. 104-105 akt sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Stosownie do treści przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 z późn. zm.), za pracownika w rozumieniu tej ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą, jednocześnie świadczy ona na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę o dzieło z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jego pracy) (tak: uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., sygn. akt II UZP 6/09).

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowymi, chorobowymi i wypadkowymi tak jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Zważywszy, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. II UZP 6/09).

Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Takie rozwiązanie wydaje się również uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Stosownie do regulacji przepisu art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca może więc dokonać potrącenia ze środków pracownika uzyskanych u niego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r. II UZP 6/09).

Mając na uwadze powyższe i odnosząc to realiów niniejszej sprawy, Sąd orzekający zwrócił jednak uwagę, że w opisanym wyżej stanie faktycznym nie wystąpiła sytuacja, aby zainteresowany jako osoba z bezspornym tytułem pracowniczego ubezpieczenia społecznego był zatrudniony na podstawie umów cywilnoprawnych przez swojego pracodawcę, którym była spółka (...) sp. z o.o. w S.. W spornych okresach pozostawał on bowiem w stosunkach cywilnoprawnych z odrębnymi od spółki podmiotami prawa: A. G. (1) – osobą fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Dom Marki Max von Jastrov A. G. (1) (w okresie od 1.07.2010 r. do 31.12.2010 r.) oraz A. S. (1) – osobą fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) (w okresie od 1.12.2010 r. do 31.10.2011 r.).

W niniejszej sprawie przesłankami wydania zaskarżonej decyzji było uznanie przez organ rentowy, iż zainteresowany – pomimo formalnego zawierania umów o dzieło z podmiotami trzecimi, tj. A. G. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...), oraz A. S. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...), w istocie faktycznie wykonywał czynności na rzecz spółki z o.o. (...) w S., z którą w tym czasie pozostawał w stosunku pracy. W ocenie Sądu prawdziwość tego twierdzenia nie została jednak przez organ rentowy w toku niniejszego procesu udowodniona.

Stan faktyczny Sąd ustalił w sprawie na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach przeprowadzonej przez ZUS kontroli i złożonych przez odwołującą się spółkę, a także na podstawie zeznań A. G. (1), A. S. (1) oraz zainteresowanego A. B. (1). Autentyczność dokumentów nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Oceniając zeznania przesłuchanych w sprawie osób Sąd wziął przy tym pod uwagę, że zeznania zainteresowanego A. B. i A. S. okazały się jedynie częściowo przydane dla rozstrzygnięcia. Osoby te w swoich wyjaśnieniach skupiły się bowiem zasadniczo na tłumaczeniach dotyczących przedmiotu umów cywilnoprawnych, tymczasem w sprawie nie było kwestionowane, że z zainteresowanym faktycznie zawarto umowy o dzieło; nie było również kwestionowane, że w ramach tych umów tworzył on autorskie projekty graficzne. Kwestię sporną stanowiło wyłącznie to, kto był bezpośrednim beneficjentem pracy zainteresowanego wykonywanej w ramach umów łączących ich z A. G. i A. S.. Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miały zatem w ocenie Sądu zeznania A. G.. Przesłuchany uzupełniając A. G. odniósł się bowiem wprost do okoliczności związanych z przedmiotem niniejszego postępowania, tj. wyjaśnił kwestie dotyczące wykazania komu przypadał efekt pracy A. B., wykonywanej na podstawie umów cywilnoprawnych. Jego zeznania były przy tym jasne i spójne, a nadto korespondowały z dokumentami zebranymi w niniejszej sprawie. Ocena powyższych zeznań, w powiązaniu z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, dała podstawy do uwzględnienia odwołania od zaskarżonej decyzji. Podkreślenia w tym miejscu wymaga też, iż w toku postępowania przed Sądem organ rentowy zachował całkowitą bierność, nie naprowadzając żadnych nowych dowodów i nie uczestnicząc w ogóle w rozprawach sądowych.

W ocenie Sądu z zebranego materiału dowodowego wynika zaś jasno, iż wprawdzie A. G. (1) oraz A. S. (1) łączą z (...) sp. z o.o. w S. (jako zleceniodawcą) zawarte na czas nieokreślony umowy zlecenia (z 2 stycznia 2010 r. oraz z 2 stycznia 2012 r.), których przedmiotem jest wykonanie przez zleceniobiorców usługi projektowej layoutów opakowań spożywczych wraz z ich częściami składowymi przynależnymi do projektu, to jednakże uszło uwadze organu rentowego, iż A. G. (1) oraz A. S. (1) prowadzą także własne, samodzielne działalności gospodarcze, jako odrębne od spółki (...) podmioty obrotu prawnego i gospodarczego. Tego zaś właśnie samodzielnego zakresu działalności A. G. i A. S. dotyczyły umowy o dzieło zawierane przez A. G. i A. S. z zainteresowanym. Jak bowiem wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, spółka (...) sp. z o.o. w S. zajmuje się wykonywaniem na zlecenie osób trzecich prac polegających na opracowywaniu, projektowaniu, jak również obróbce graficznej i fotograficznej projektów reklamowych. Spółka ma m.in. zawartą umowę o świadczenie usług w zakresie projektowania opakowań z (...) sp. z o.o. sp.k., której przedmiotem jest przygotowywanie projektów opakowań produktów w formie pozwalającej na ich wprowadzenie przez (...) do obrotu na rynku. Z kolei w ramach prowadzonej działalności gospodarczej A. G. (1) oraz A. S. (1) tworzą bazę projektów graficznych (portfolio), w której gromadzone są projekty graficzne takie jak: elementy dekoracyjne, zdjęcia, piktogramy, motywy tła, inspiracje. W. również zlecenia sporządzania projektów dla różnych klientów. Z zeznań A. G., przeciwko którym nie przedstawiono jakichkolwiek dowodów przeciwnych i które nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości, wynikało przy tym jednoznacznie, że właśnie w tym celu A. G. zawierał umowy cywilnoprawne z zainteresowanym, który tworzył poszczególne projekty graficzne

umieszczane następnie w prowadzonej przez A. G. bazie danych. Także A. S. (1) potwierdził taki schemat zawierania z zainteresowanym umów cywilnoprawnych (k. 92 transkrypcja)

Oczywiście nie uszło uwadze Sądu, że spółka (...) współpracuje z prowadzącymi działalność gospodarczą A. G. i A. S., nabywając od nich niektóre z projektów graficznych znajdujących się w ich bazie projektów. A. G. w czasie uzupełniającego przesłuchania przyznał przy tym, że część projektów sporządzonych przez A. B. w ramach umów o dzieło została odsprzedana spółce do dalszego wykorzystania (ostatecznie okazało się, że był to tylko jeden projekt). Okoliczność ta zdaniem Sądu nie przesądzała jednak o konieczności uznania, że prace zainteresowanego polegające na wykonywaniu określonych (złożonych do akt w toku procesu) projektów graficznych w ramach umów cywilnoprawnych łączących go z A. G. czy A. S. były czynnościami związanymi z funkcjonowaniem jego pracodawcy - (...) sp. z o.o., u którego zatrudniony był na stanowisku projektanta.

Po pierwsze Sąd zwrócił bowiem uwagę, że z wyjaśnień A. G. wynikało jasno, że czynności podejmowane przez zainteresowanego w ramach umów cywilnoprawnych łączących go z A. G. dotyczyły działalności A. G. niezwiązanej z działalnością Spółki, mianowicie zainteresowany tworzył projekty graficzne do prowadzonej przez A. G. bazy danych, które teoretycznie mogły, jednak wcale nie musiały zostać następnie sprzedane spółce (...).

Sąd zwrócił również uwagę, że spółka korzysta także z baz danych elementów graficznych prowadzonych przez inne podmioty. Poszczególne nabywane przez spółkę od innych podmiotów elementy graficzne nie stanowią dla spółki gotowego produktu, lecz są wykorzystywane przez spółkę do stworzenia odrębnego finalnego projektu graficznego opakowań dla sieci handlowych, projektów strategii marek, systemu identyfikacji wizualnej. W niniejszym postępowaniu nie wykazano, aby chociażby jeden z projektów sporządzonych przez zainteresowanego na rzecz A. G. czy A. S., a następnie odsprzedany spółce (spółka wskazała, że spośród projektów wykonanych na podstawie zakwestionowanych umów sprzedano jej zaledwie jeden z nich, w bliżej nieustalonej dacie) został wykorzystany przez spółkę jako produkt finalny dla jej klientów. Tymczasem czynnikiem decydującym o tym na rzecz jakiego podmiotu praca de facto była wykonywana, jest finalny efekt tej pracy, a ściślej to, który podmiot osiągnął bezpośrednią korzyść z wykonania umowy. W analizowanym postępowaniu wykazano w ocenie Sądu, że to A. G. i A. S. osiągnęli bezpośrednią korzyść z pracy zainteresowanego wykonywanej w ramach łączących strony umów o dzieło. Stworzone przez zainteresowanego projekty graficzne wzbogacały bowiem tworzoną przez A. G. i A. S. bazę projektów lub były wykorzystywane w projektach dla ich klientów.

Co więcej w ocenie Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw, by powiązać prace wykonywane przez zainteresowanego na podstawie umów cywilnoprawnych z wykonywanymi przez niego na podstawie umowy o pracę zadaniami projektanta w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...). Z wyjaśnień A. G. oraz A. B. oraz pisemnego zakresu obowiązków zainteresowanego jako pracownika spółki zatrudnionego na stanowisku projektanta wynika, że w spółce nie zajmował się on de facto tworzeniem nowych projektów graficznych, jako odrębnych dzieł, lecz zajmował się czynnościami stricte technicznymi, związanymi z obróbką gotowych już projektów i przygotowaniem ich do druku. Zainteresowany potwierdził w swoich zeznaniach, że do jego obowiązków należało przede wszystkim przeprojektowywanie już istniejących projektów opakowania (np. zmieniał kolorystykę, nazwę, grafikę na opakowaniach). A. B. prace te wykonywał na projekcie stworzonym już wcześniej przez inną osobę.

Nie uszło przy tym uwadze Sądu, że A. B. zeznał, że zdarzało się że tworzył propozycje projektów zupełnie nowych opakowań w ramach organizowanych przez pracodawcę „konkursów” dla pracowników na projekt nowego opakowania dla nowego wprowadzanego na rynek produktu, jednocześnie jednak przyznał, że jego autorskie projekty w ramach tych „konkursów” nie zostały przez spółkę wykorzystane. Co więcej zainteresowany wyjaśnił, że sporządzanie takich zupełnie nowych projektów nie należało do jego podstawowych obowiązków w ramach łączącej go ze spółką umowy o pracę.

Wreszcie, wymaga podkreślenia, że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miała okoliczność, że A. G. (1) oraz A. S. (1) są jednocześnie (...) spółki (...) oraz że prowadzą oni działalność gospodarczą pod tym samym adresem, (...) spółka (...), tj. w S. przy ul. (...), w pomieszczeniach użytkowych wydzierzawionych od tejże spółki. Niewątpliwie

istnienie między tymi podmiotami pewnych powiązań i zależności, nie pozbawia bowiem żadnego z nich odrębności i możliwości samodzielnego podejmowania działań tylko we własnym imieniu.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawały nadto kwestie związane z przeniesieniem praw autorskich twórców w przypadku wykonywania umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych. W sprawie nie było bowiem kwestionowane, że z zainteresowanym faktycznie zawarto umowy o dzieło; nie było również kwestionowane, że ramach tych umów tworzył on autorskie projekty graficzne. Kwestię sporną stanowiło wyłącznie to, kto był bezpośrednim beneficjentem pracy zainteresowanego wykonywanej w ramach umów łączących ich z A. G. i A. S..

Mając więc wszystko powyższe na uwadze, jako że brak było podstaw do uznania, aby czynności wykonywane przez zainteresowanego w ramach umów cywilnoprawnych łączących go z przedsiębiorcą A. G. i A. S. były de facto świadczeniem pracy na rzecz pracodawcy (...) sp. z o.o., Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, stwierdzając że (...) sp. z o.o. nie ma obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe, zdrowotne od kwot wynagrodzeń otrzymanych przez zainteresowanego A. B. w okresach wskazanych w decyzjach z tytułu umów o dzieło zawartych przez niego z A. G. (1) oraz A. S. (1) – jako osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą.

W punkcie II wyroku – w oparciu o przepisy 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 4 ust. 1 i w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349 z późn. zm.) – Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz płatnika kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.